

Dan kulture, nenasilja in strpnosti

Spoznali bomo...

KULTURA

- Kaj je kultura?
-

NASILJE

- Kakšne vrste nasilja poznamo?
 - Kako preprečujemo nasilje?
 - Kaj lahko narediš?
-

STRPNOST

- Kaj pomeni strpnost?
 - Kdo je strpen in kdo nestrpen?
 - Kakšne oblike nestrpnosti poznamo?
-

PREMISLEK

- Igra vlog
 - Rad imam...
-

KULTURA

Pojem kultura ima več pomenov; različne oblike umetniškega ustvarjanja (glasbene, literarne, likovne), kulturno in nekulturno vedenje in kulturo kot način življenja v človeški skupnosti (človekovo mišljenje, presojanje, delovanje in bivanje).

Vsaka kultura ima različne vsebine;
simbole, jezik, vrednote, običaje, navade ipd.

KULTURNA RAZNOLIKOST

oz. MULTIKULTOALNOST pomeni soobstoj različnih kulturnih skupin znotraj istega kulturnega območja.

Multikulturalnost je značilna tudi za Slovenijo.

Posledica medkulturnih stikov so različne; od sodelovanja do konfliktov.

NASILJE

- je vedenje, s katerim oseba zlorabi svojo moč da bi drugo osebo (ali osebe) nadzorovala, ustražovala, ji škodovala, jo ponižala, razvrednotila, ji vzela moč, si jo podredila, jo izkoristila ali jo uničila.
- ima več oblik
 - fizično in telesno nasilje
 - psihično nasilje
 - medvrstniško nasilje
 - spolno nasilje
 - ekonomsko nasilje

Če si priča nasilju,
je pomembno, da

POMAGAŠ

nasilje ustaviti.

**ODZOV
SE.**

NE BODI TIHO.

NENASILJE

Pomembni med seboj povezani varovalni dejavniki za varnost pred nasiljem in povzročanjem nasilja:

izkušnja varne navezanosti (v medosebnih odnosih)

podpora socialne mreže (družine, vrstnikov in šole)

občutek povezanosti v šoli (pozitiven odnos z vrstniki, občutek varnosti v šoli, občutek pripadanja, podpora učiteljev)

socialne in čustvene kompetence

prave informacije (dejstva glede nasilja, zlorabe)

priložnosti za razvoj uporabnih veščin (greš stran, rečeš NE, se postaviš zase, o nasilju poveš odraslim, upoštevaš meje drugih otrok, slišiš, ko ti drugi reče NE, itd.)

BODI "FACA".

RECI

»NE«

NASILJU.

Kaj lahko narediš, če doživljaš nasilje?

Reci **"NE"**
(**"DOVOLJ", "NEHAJ" ...**)
osebi, ki povzroča nasilje.

POJDI STRAN od osebe, ki povzroča nasilje.

Na spletu se **NE ODZOVI** na nasilje
s komentarji. **BLOKIRAJ** tistega,
ki nasilje povzroča. Nasilje **PRIJAVI**.

POVEJ nekomu od odraslih,
ki mu zaupaš. **NE BODI TIHO.**

ZA PODPORO SE OBRNI
na vrstnike in vrstnice, ki jim zaupaš.

Zapomni si:

Nasilje **NI NIKOLI** pravi način ravnanja
v medosebnih odnosih.

Vsi otroci, mladostnice in mladostniki
imate pravico, da ste

VARNI, MOČNI in SVOBODNI.

Vsi ste odgovorni, da skrbite
za svoje pravice in pravice drugih.

Nihče si ne zasluži, da so drugi do njega nasilni.

Če doživljaš nasilje, ne pomeni,
da je s tabo nekaj narobe.

**ZA NASILJE JE VEDNO ODGOVOREN
TISTI, KI GA POVZROČA!**

Kaj lahko narediš, ko si jezen...

- Šteješ do 10.
- Stisneš dlani.
- Večkrat vržeš žogico papirja v smeti.
- Poslušаш glasno glasbo.
- Tečeš nekaj krogov po igrišču.
- Uporabi blazino ali kak drug mehek predmet (da jo udariš, kričiš, itd.).
- Greš na stranišče in popiješ malo vode, se umiješ z vodo po obrazu.
- Se umakneš iz situacije in 5x globoko vdihneš.
- Greš na sprehod in razmisliš, kaj te je razjezilo.
- Zapišeš na papir, kaj te je razjezilo.
- Poveš prijatelju ali odraslemu, ki mu zaupaš, kaj te je razjezilo.

KO SE UMIRIŠ...

- ODLOČNO IN SPOŠTLJIVO SE POSTAVI ZASE.
- Opiši VEDENJE, ki te je zmotilo.
- Poimenuj svoja ČUSTVA.
- Jasno opiši, kakšno VEDENJE PRIČAKUJEŠ od druge osebe
- IZPOSTAVI morebitne POSLEDICE, če vedenja ne spremeni.

IGRA VLOG

Učence razdelimo v **6 skupin**.

Vsaka skupina dobi list z zgodbo, ki vključuje nasilno situacijo.

Dve skupini dobita enako zgodbo, prva skupina odigra zgodbo z nasilnim koncem, druga skupina pa odigra nenasilen konec.

Sledi pogovor.

1. zgodba

prva in druga skupina

EVA JE VIDELA, KAKO JE MATEJEVA
SKUPINA USTRAHOVALA JANEZA.
PREVEČ PREPLAŠENA JE BILA, DA BI MU
POMAGALA.

2. zgodba

tretja in četrta skupina

JAN SE HITRO RAZJEZI. KO JE ŠEL SANDI MIMO NJEGOVE KLOPI, SE JE NEHOTE ZADEL OB NJEGOVO PERESNICO. PERESNICA JE PADLA NA TLA IN SVINČNIKI SO SE SKOTALILI NA VSE STRANI.

3. zgodba

peta in šesta skupina

OTROCI RADI POSLUŠAJO ZALO IN ANDREJA IN SE Z NJIMA RADI IGRAJO. VEDNO SE SPOMNITA NOVIH IGRIC. KO JE NJUNA SOŠOLKA DRAGICA DOBILA NOVA OČALA, STA JO ZAČELA KLICATI ŠPEGLARCA. NEKATERIM OTROKOM SE JE ZDELO ZABAVNO, IN SO PONAVLJALI ZA NJIMA.

POGOVOR

- Kateri konec zgodbe je ustreznejši in zakaj?
- Kako so se počutili člani prve skupine in kako člani druge skupine?
- Kako bi lahko (smo) nasilno situacijo preprečili?
- Katere strategije, način reševanja za spoprijemanje z nasiljem bi lahko še uporabili v naših situacijah?
- Kakšna je vloga opazovalca, kaj je njegova odgovornost, kaj lahko le-ta stori v primeru nasilne situacije?

STRPNOST

je lastnost človeka. Takšen posameznik dopušča ljudem, da so drugačni, se od njih uči in sprejema njihovo drugačnost.

V skupnosti, ki bo dobro delovala, je treba vsakega posameznika spoštovati. Drug drugega spoštujemo, če smo do njega strpni.

NESTRPNOST

predstavlja „nesprejemajoč“ oziroma sovražen odnos do posameznika ali do skupine ljudi, do katerih imamo odklonilno negativno mnenje, ki temelji na predsodkih, obsodbah, zamerah, zavisti, strahu, stereotipih, rasizmu, seksizmu in podobnem.

Poznamo odkrito in prikrito nestrpnost. Odkrita nestrpnost se kaže skozi nasilje ali agresivno zavračanje, prikrita pa skozi izogibanje stikov z drugimi (ignoriranje, izključevanje, distanciranje, odklanjanje, cinizem in tihi prezir).

RAD TE IMAM, KER...

Rad te imam, ker...: učenci se učijo opazovati pozitivne lastnosti pri drugem.

Vzamejo si nekaj trenutkov in vsak pri sebi razmisli o lepih lastnostih desnega soseda. Potem vsak desnemu sosеду pove, zakaj ga ima rad.

Pravilo: nismo žaljivi.